

Henriëtte Guillemette Marguërite Dutilh is geboren op 15 februari 1900 in Rotterdam. Ze trouwde op 25 mei 1921 in Rotterdam met Hendrik Willem Schalkwijk (1891-1969) en ze kregen een zoon Joan (Job) Marie Schalkwijk (3 maart 1924, Rotterdam). Henriëtte is van Hendrik gescheiden op 5 mei 1925 en hertrouwde twee jaar later met Johannes Albertinus van der Vegte. Van hem is ze gescheiden in 1934. In 1940 trouwde ze in Soerabaja, NOI met jonkheer Louis Wichers.

Begin jaren '30 vertrok ze met haar zoon naar Nederlands Indië. In 1937 was ze assistent districtscommissaris Welpen van district Priangan en Akela bij Scouting. Daarnaast was ze actief bij het Rode Kruis. Haar zoon was scout bij Groep 13, Oranje in Bandung. Hij ging mee met het Nederlands Indisch contingent naar de Wereld Jamboree in 1937.

Wichers werd geïnterneerd in het Land-Opvoedings-Gesticht (LOG) in Tangerang samen met aan haar toevertrouwde kinderen van 13 en 11. Tangerang lag ongeveer 20 km ten westen van Batavia. Het kamp lag ongeveer 1 km ten noordoosten van het centrum van de stad. Zoon Job werd geïnterneerd in Kamp 4e en 9e Bataljon in Tjimahi.

Akela Wichers vond het maar een ongezonde toestand dat al die opgeschoten jongetjes op de britsen tussen hun ruziënde moeders moesten verblijven. Daarom had zij van de kampleiding voor elkaar gekregen, dat met schuiven en indikken voor de wat oudere jongens één barak kon worden vrijgemaakt: de jongenszaal. De jongens hadden, in ploegjes, voor elke dag van de week een andere specifieke taak: kampterrein aanvegen; goten schoonmaken; vuilnis het kamp uitdragen; W.C.-blok schoonmaken; helpen in de centrale keuken en tenslotte houthakken voor de keuken. Dat laatste corvee was het leukste want tussen de massa's hout kon je mooi hutten bouwen en jezelf verstoppen. Een van de jongens in de barak was Dirk Douwes Dekker. Hij was toentertijd eigenlijk nog te jong om in gemeenschap van de jongenszaal te worden opgenomen, maar omdat zijn moeder doodziek in de ziekenboeg was opgenomen, én omdat hij als één van de weinigen in het bezit was van een brandglas, mocht hij met de jongens van de jongenszaal mee doen.

Op zo'n leuke corvee dag in de houtopslag kwam Akela Wichers hem op 30 december 1944 tussen het hout uit halen en nam hem mee naar de ziekenboeg. Ze kwamen nog net op tijd binnen om mee te maken hoe Dirks moeder de laatste adem uitblies.

In maart 1945 worden alle geïnterneerden uit LOG verplaatst naar Kamp ADEK in Batavia. Dit kamp was gelegen vlakbij de spoorlijn van het Koningsplein naar Meester Cornelis, even ten noorden van de Werkplaatsen van de Spoorwegen. ADEK is de afkorting van Algemeen Delisch Emigratie-Kantoor, het kantoor voor de werving van koelies voor de tabaksplantages in Deli. Het kamp was ondergebracht in de gezinsbarakken, omheind door prikkeldraad en gedek. Wichers komt voor op de namenlijst uit augustus 1945.

Haar man is overleden op 3 september 1945 in Ambarawa, kamp 7 in Semarang, N.O.I. Hij was toen 60 jaar oud.

Na de oorlog kwamen in Batavia leiders van Scouting in januari 1946 bij elkaar om de situatie te bespreken. Op 13 februari wordt een oproep gedaan aan oud padvindsters en leiders om zich te melden. Besloten wordt om in een aantal wijken en kampen met Scoutingactiviteiten te beginnen. Afsproken wordt dat alle leiders en leidsters van de welpen onder leiding van Akela Wichers komen te staan.

In Hotel des Indes zou een BP herdenkingskampvuur gehouden worden. Om 4 uur ging ik met hopman van Wijngaarden naar de tennisbaan van het hotel, waar we het kampvuur opbouwden. Ook in één van de zalen hebben we een immitatiekampvuur opgebouwd voor het geval dat het zou gaan regenen. Iets over zevenen ontstak hopman Anschutz het kampvuur. Geopend werd door hopman Zoetmulder. Er waren in totaal 140 padvindsters en padvindsters aanwezig, waarbij de Chinezen sterk vertegenwoordigd waren. De belofte voor de meisjes werd herhaald door de gewezen DC van Gouda, De Trunk. Voor de jongens werd het hernieuwd door Akela Duthil. Het "Hoort zegt het voort" werd gezongen en het "Wilhelmus". De broederketen werd gevormd en 5 minuten stilte in acht genomen ter nagedachtenis der tijdens de oorlog gesneuvelde of overleden zusters en broeders. Tegen half negen werd het kampvuur gesloten, waarna we met nog enkele leiders en leidsters in een Tjideng-truck huiswaarts togen.

Op 22 februari 1946 wordt een BP herdenkingskampvuur georganiseerd in de achtertuin van Hotel Des Indes. Peter van Leembruggen heeft een verslag opgenomen in zijn logboek. Hopman

Zoetmulder en hopman Anschutz waren hierbij aanwezig. Oud DC van Gouda, De Trunk hernieuwde de belofte met de meisjes en Akela Duthil met de jongens.

Terug in Nederland zette Henriette zich in voor de slachtoffers in Japanse kampen tijdens de Tweede Wereldoorlog en was actief voor het Centraal Bureau Stichting Pelita ten behoeve van Indische Nederlanders. Voor dit werk is ze benoemd tot ridder in de orde van Oranje-Nassau.

Henriette is overleden op 17 maart 1996.

Meer informatie

[Henriette Guillemette Marguerite \(Henriette Guillemette Marguerite \) Dutilh \(1900-\) »](#)

[Stamboom Driessen » Genealogie Online](#)

[Prix Henriette Guillemette Marguerite Dutilh \(dans l'année 1815-1993\) » Archives Ouvertes \(openarch.nl\)](#)

[LOG Tangerang \(japaneburgerkampen.nl\)](#)

[LOG Tangerang-register april 1944 \(japaneburgerkampen.nl\)](#)

[ADEK \(japaneburgerkampen.nl\)](#)

[NAAM \(japaneburgerkampen.nl\)](#)

[Emma Louise Douwes Dekker-Hellwig \(oorlogsgravenstichting.nl\)](#)

[Stadsarchief Rotterdam | Zoeken op personen](#)

Het Indisch leidersblad, juni 1937

[Zoeken in Indische kamparchieven - Indischekamparchieven](#)

[Moesson | 1 juli 1995 | pagina 51 - Moesson Digitaal Tijdschriftenarchief \(pictura-dp.nl\)](#)

[Tjimahi \(japaneburgerkampen.nl\)](#)

Het Indisch Leidersblad, januari 1941

Logboek Peter van Leembruggen, 1933 – 1955, Archief Nationaal Scoutingmuseum Baarn.

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.